

Till Kommunstyrelsen
Kopia Kommunfullmäktiges presidium, bygg- och miljönämnden, familjerättsnämnden,
kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden.

Revisionsrapport nr 5/2022 – Granskning åtgärder mot otillåten påverkan

EY har på uppdrag av kommunens revisorer granskat kommunens åtgärder mot otillåten påverkan. Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att förebygga och motverka otillåten påverkan i form av hot, våld och trakasserier mot tjänstemän och förtroendevalda. Granskningen har avsett kommunstyrelsen, bygg- och miljönämnden, familjerättsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden.

Vår sammantagna bedömning är att kommunstyrelsen och de granskade nämnderna delvis har vidtagit tillräckliga åtgärder för att förebygga och motverka otillåten påverkan i form av hot, våld och trakasserier mot tjänstemän och förtroendevalda. Det har inom ramen för granskningen inte framkommit att otillåten påverkan är ett vanligt förekommande problem i kommunen men vi ser ändå att beredskapen bör stärkas genom information, utbildning och ett tydligare arbete med frågorna i verksamheterna.

Kommunstyrelsen har personal- och arbetsmiljöansvar för samtliga anställda i kommunen, ansvarar för det strategiska säkerhetsarbetet och övergripande för säkerhetsarbetets inriktning i den kommunala organisationen. Våra bedömningar och rekommendationer riktar sig mot bakgrund av detta mot kommunstyrelsen snarare än de enskilda nämnderna. Vi ser att arbetsmiljöarbetet är en viktig del i att hantera otillåten påverkan och bedömer, utifrån perspektivet otillåten påverkan, att det i allt väsentligt finns strukturer för att säkerställa ett ändamålsenligt arbetsmiljöarbete. Vår bedömning är dock att kommunstyrelsen bör stärka det strategiska säkerhetsarbetet med att medvetandegöra verksamheterna om risker för otillåten påverkan som en del i att säkerställa ett aktivt förebyggande arbete.

Vi ser positivt på att nämnderna med start 2023 inom ramen för verksamhetsplanering ska redovisa hur de arbetar med strategi för säkerhet och brottsförebyggande arbete och ser att det är viktigt att kommunstyrelsen följer upp arbetet. Kommunstyrelsen bör sedan även, med utgångspunkt från nämndernas verksamhetsplanering, ta fram en årlig sammanställning av kommunens planerade utvecklingsinsatser kopplade till strategi för säkerhet och brottsförebyggande arbete i enlighet med det ansvar som kommunstyrelsen har i strategin.

Vi bedömer att kommunstyrelsen och nämnderna delvis har analyserat och följt upp förekomsten av hot, våld och trakasserier mot tjänstemän. Kommunstyrelsen genomför i nuläget inte någon samlad analys och uppföljning av förekomsten av otillåten påverkan genom hot, våld och trakasserier. De granskade nämnderna har inte heller någon systematisk analys eller uppföljning men majoriteten av de granskade nämndernas verksamheter har en informell analys som en del av det löpande arbetet. Det finns inom samtliga granskade nämnder en bild av förekomsten av hot, våld och trakasserier.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen och nämnderna delvis vidtagit åtgärder för att förhindra och motverka effekterna av hot, våld och trakasserier. Kommunstyrelsen har inte vidtagit några övergripande åtgärder inom området men arbetar genom kommunens säkerhetsenhet operativt med att stödja verksamheter, tjänstemän och förtroendevalda. I verksamheterna har det i varierande utsträckning vidtagits åtgärder för att förhindra och

motverka effekterna av hot, våld och trakasserier. I utbildningsnämndens, bygg- och miljönämndens och familjerättsnämndens verksamheter finns dokumenterade rutiner för hantering av hot och våld. I kultur- och fritidsnämnden och socialnämndens verksamheter finns inte motsvarande rutiner. Den kommunövergripande rutin för hantering av hot och våld som finns är bara känd i en av de granskade verksamheterna.

Vi bedömer att kommunstyrelsen och nämnderna delvis har säkerställt ett aktivt förebyggande arbete för att minska risken för hot, våld och trakasserier. I nämndernas verksamheter har det i varierande grad genomförts säkerhetsutbildningar och övningar. Vår bedömning är att det inom socialnämndens verksamhet bör genomföras regelbundna utbildningar och övningar i enlighet med föreskriften Våld och hot i arbetsmiljön.

Det finns ingen systematisk sammanställning eller analys av förekomsten av hot, våld och trakasserier syftande till otillåten påverkan mot förtroendevalda. Enligt kommunstyrelsens vägledning om säkerhet för förtroendevalda har kommunen ansvar för förtroendevaldas säkerhet under deras utövande av det kommunala uppdraget. Säkerhetsenheten har genomfört en föredragning för kommunstyrelsen om säkerhet men i övrigt inte varit involverad i partiernas säkerhetsarbete. Vi bedömer att det är i linje med vägledningen som lägger ansvaret för säkerheten vid partirelaterat arbete på partierna.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi att kommunstyrelsen:

- ▶ Stärker det strategiska säkerhetsarbetet med att medvetandegöra verksamheterna om risken för otillåten påverkan.
- ▶ Säkerställer att nämnderna inom ramen för sin verksamhetsplanering redovisar hur de arbetar med Strategi för säkerhet och brottsförebyggande arbete.
- ▶ Genomför en årlig sammanställning av kommunens planerade utvecklingsinsatser som är kopplade till Strategi för säkerhet och brottsförebyggande arbete i enlighet med nämnda strategi.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi kommunstyrelsen att som ytterst ansvarig för personal- och arbetsmiljö inom bygg- och miljönämndens verksamhet att:

- ▶ Överväga om personlarm för inspektörer kan vara nödvändigt för miljöenhetens inspektionsverksamhet, i enlighet med föreskriften Våld och hot i arbetsmiljön.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi kommunstyrelsen att som ytterst ansvarig för personal- och arbetsmiljö inom socialnämndens verksamhet att:

- ▶ Fastställa säkerhetsrutiner kopplat till arbete som kan medföra risk för hot och våld.
- ▶ Införa regelbundna utbildningar och fastställer rutin för hantering av larm i enlighet med föreskriften Våld och hot i arbetsmiljön.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi kommunstyrelsen att som ytterst ansvarig för personal- och arbetsmiljö inom utbildningsnämndens verksamhet att:

- ▶ Tillse att etablerade säkerhetsrutiner är förankrade i verksamheterna.

Vi önskar kommunstyrelsens kommentarer till granskningen senast den 31 mars 2023.

För revisorerna i Upplands Väsby kommun

Anna-Lena Edwinson

Ordförande

Jan Fäldt

Vice ordförande

Bilaga: Revisionsrapport nr 5/2022 – Granskning av åtgärder mot otillåten påverkan

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

JAN FÄLDT

Revisionens vice ordförande

Serienummer: 19480908xxxx

IP: 82.209.xxx.xxx

2022-12-20 21:15:12 UTC

ANNA-LENA EDWINSON

Revisionens ordförande

Serienummer: 19590302xxxx

IP: 81.236.xxx.xxx

2022-12-31 11:49:19 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom Penneo.com. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datogenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validate>